

ние, ще е побѣгналъ въ деспотическа Турция, не да се тури въ услуга на единъ деспотизмъ, за да круши неговия прототипъ, а да работи за освобождението на всѣки потиснатъ народъ, въ това число — и за освобождението на България. Нима може единъ патриотъ въ изгнание, народътъ на когото е правилъ опити да хвърли чуждия яремъ, а сега стѣне подъ руско робство, да не желае освобождението на другъ единъ народъ, намиращъ се сжщо така подъ чуждо робство? Очевидно, не. Поне тѣй мислилъ Христофоръ Петковъ до срѣщата въ Сливенъ.

На друго мнѣние е билъ неговиятъ събесѣдникъ. Прѣзъ една хладна зимна вечеръ на 1867. година Христофоръ Петковъ се отрекомандувалъ на Садъкъ паша. Отъ пролѣтѣта 1866. година тоя засѣдналъ съ полка си на квартира въ Сливенъ и спечелилъ „обичѣта“ на мѣстното население. Вѣроятно, говорѣла първата илюзия у нашия поетъ, полскиятъ патриотъ трѣбва да е „прѣвзелъ калето отъ вжтрѣ“. Ако Садъкъ паша е единъ турски офицеръ, а по кръвъ полякъ-патриотъ, и ако неговото име се еднакво почита изъ Сливенския мемлекетъ, колкото се приказва въ Полша и въ Русия, той нѣма да е като всички турски офицери, и, елбета — неговата цѣль неще е да подържа робството, а тъкмо обратно: съ срѣдства на деспотическа Турция, ще иска да сломи нейния деспотизмъ. Съ тази илюзия и още, че Чайковски, като бѣглецъ, трѣбва да се приближава къмъ комунистическитѣ идеи на българския поетъ, тоя пожелалъ да свърже приятелство съ него.

Първата срѣща не дала нищо опрѣдѣлено. Садъкъ паша, талантливъ литераторъ и каленъ авантюристъ, говорилъ повече за литература и за полсжението на Полша. Придавалъ ужъ извѣстно значение на революционната литература и на тайнитѣ дружества, безъ да доизкаже напълно мисълѣта си. Но непропусналъ да забѣ-